

Nr 120.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförbättring åt före detta sergeanten vid Dalregementet Lars Erik Skantz; given Stockholms slott den 6 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDEN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Hansson, anför:

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition (nr 276) till 1919 års lagtima riksdag därom gjorda framställning beviljade riksdagen medel för beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid armén.

Enligt de av riksdagen godkända, genom kungörelse den 20 augusti 1919 (nr 538) fastställda grunderna för ifrågavarande pensionsförbättring stadgades såsom villkor för erhållande av nämnda förmån, bland annat, att vederbörande avgått ur tjänsten *efter uppnådd åldersgräns*. Uti det av arméns och marinen avlöningssakkunniga den 14 februari 1919 avgivna betänkande med förslag i ämnet, som låg till grund för nyssnämnda proposition, framhöllo emellertid de sakkunniga, att, därest fråga skulle uppkomma om pensionsförbättring för tjänst innehavare, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vanförhet eller lyte befunnas för fram-

tiden oförmögen till tjänstgöring och på grund härav måste före uppnådd pensionsålder avgå med viss pension, sådan fråga torde särskilt böra underställas riksdagens prövning.

I proposition (nr 171) till 1922 års riksdag framlades förslag rörande vissa reviderade grunder för ifrågavarande pensionsförbättring i syfte, bland annat, att bestämmelserna om pensionsförbättring skulle vinna anslutning till det från och med ingången av år 1922 tillämpade nya avlöningssystemet. Sedan propositionen av riksdagen bifallits, utfärdades kungörelse i ämnet den 15 juni 1922 (nr 336). I denna kungörelse har ovan berörda villkor för erhållande av pensionsförbättring bibehållits.

Enligt punkten 8 i pensioneringsgrunderna för arméns befäl och underbefäl med vederlikar, sådan denna punkt lyder enligt kungörelsen den 17 september 1914 (nr 266), är löntagare, som icke uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, men som, efter att under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, skyldig att från tjänsten avgå, mot åtnjutande av pension av statsmedel till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension i den tjänst han innehar.

I anledning av framställning av chefen för Dalregementet har Kungl. Maj:t, med tillämpning av den här ovan berörda bestämmelsen i punkten 8 av pensioneringsgrunderna för arméns befäl och underbefäl med vederlikar, genom brev den 1 augusti 1924 dels bemyndigat regementschefen att bevilja sergeanten vid regementet Lars Erik Skantz, vilken enligt läkarintyg på grund av sinnessjukdom under de senaste tre åren varit och för framtiden vore oförmögen till militärtjänstgöring, avsked från innehavande beställning, dels ock förklarat Skantz berättigad att från och med dagen näst efter erhållet avsked under sin återstående livstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension uti innehavande tjänst, utgörande 780 kronor.

Uti en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har fanjunkaren C. A. Runegård, i egenskap av förmyndare för Skantz, anhållit om beredande av pensionsförbättring åt Skantz.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Skantz, som är född den 16 september 1890, beviljats avsked den 7 augusti 1924 med rätt att från och med den 8 i sistnämnda månad uppbära honom tillerkänd pension, samt att han vid sitt avsked hade en levnadsålder av 33 år 10 månader 21 dagar och en tjänstetid efter adertonde åldersåret av 15 år 7 månader 7 dagar. Vidare inhämtas, att Skantz vid sitt avsked åtnjöt lön i 2:a lönegraden å den i avlöningsreglementet den 29 juni 1921 (nr 388) fastställda löneplanen för underofficerare.

Direktionen över arméns pensionskassa har uti utlåtande den 19 november 1924 erinrat därom, att genom ovan omförmälda kungörelse den 15 juni 1922 nya bestämmelser utfärdats om pensionsförbättring vid normal avgång för personal vid armén, som övergått till avlöningsreglementet den 29 juni 1921.

Uti sagda kungörelse komme dock icke pensionsförbättringens belopp direkt till synes, utan hade för varje lönegrad angivits ett sammanlagt pensionsbelopp (kassapension + fyllnadspension + pensionsförbättring), vadåu alltså skillnaden mellan detta belopp och vad som enligt gällande pensioneringsgrunder tillkomme vederbörande i kassapension och fyllnadspension komme att utgöra pensionsförbättringen. För den lönegrad Skantz vid avskedet tillhört, hade sålunda sammanlagda pensionsbeloppet vid avgång efter uppnådd åldersgräns angivits till 1,910 kronor. Då pension och fyllnadspension för en sergeant av 2. klass tillhoppa uppginge till 780 kronor, bleve pensionsförbättringen för sergeant av 2. klass alltså 1,130 kronor. Då Skantz emellertid avgått före uppnådd pensionsålder, vore dessa bestämmelser icke utan vidare å honom tillämpliga, men ansåge direktionen med rättvisa och billighet överensstämmande, att Skantz erhöles någon förbättring i den till honom utgående pensionen.

I ärendet har *statskontoret* den 20 december 1924 avgivit utlåtande samt därvid hemställt, att förslag måtte avlåtås till riksdagen om beredande å Skantz från och med den 8 augusti 1924 under hans återstående livstid av pensionsförbättring till belopp av 653 kronor för år räknat, att utgå från allmänna indragningsstaten samt åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i omförmälda kungörelse den 15 juni 1922.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit anser även jag mig böra föreslå beredande av pensionsförbättring å Skantz. Vad beträffar pensionsförbättringens storlek synes mig denna — i överensstämmelse med vad tidigare vid tillerkännande av pensionsförbättring i liknande fall ägt rum (se prop. nr 29 till 1924 års riksdag, punkt 3, angående pensionsförbättring å f. d. sergeanten E. C:son Klockenfeldt) och i anslutning till den civila pensionslagens föreskrifter rörande sjuklighetspension — böra så avvågas, att Skantz' sammanlagda pensionsförmåner utgöra 75 procent av det belopp, 1,910 kronor, vartill hans sammanlagda pensionsförmåner skulle hava uppgått vid avgång efter uppnådd åldersgräns, eller, i avjämnat tal, 1,433 kronor. Då Skantz i pension tillerkänts 780 kronor, synes alltså pensionsförbättringen böra utgöra (1,433 — 780 =) 653 kronor. På sätt myndigheterna föreslagit, torde pensionsförbättringen, i likhet med Skantz tillkommande pension, böra bestridas från allmänna indragningsstaten samt utgå från och med den 8 augusti 1924. Vid pensionsförbättringens utbetalande bör avdrag ske för pensionstillägg, som må hava till Skantz utgått enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360).

*Departements-
chefen.*

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att f. d. sergeanten vid Dalregementet Lars Erik Skantz må från och med den 8 augusti 1924 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 653 kronor för år räknat, att utgå från allmänna indragningsstaten och åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) med grunder för pensionsförbättring å officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Tor Ericsson-Årje.